

2017-02-23

Remissvar på remiss om ”Ordning och reda i välfärden”

Svenska Psykiatriska Föreningen (SPF) tackar för möjligheten att yttra oss över rubricerade remiss.

Psykiatri som utförs av offentligt finansierade privata aktörer har blivit vanligare de senaste 10 åren. I många regioner och landsting utgör de privata aktörerna ett viktigt komplement till den offentligt utförda vården. Sluten psykiatrisk vård drivs framförallt av stora vårdbolag medan öppenvårdspsykiatri lämpar sig även för små och medelstora vårdgivare. Det krävs inga stora investeringskapital för att starta en öppenvårdsmottagning. Kostnaderna ligger på personalens löner och fortbildning. I de få landsting som tillämpar specialiserat vårdval, ersätts vårdtjänsterna lika för alla vårdgivare och konkurrensen ligger i kvaliteten. De företag som inte håller hög kvalitet på vården har svårt att hävda sig. I dessa landsting och regioner är det främst små och medelstora företag som verkar. De stora bolagen finner ofta villkoren för dåliga för att det skall löna sig att etablera verksamhet. Ett exempel är Region Halland där det från början fanns både små och stora privata aktörer, men där samtliga större aktörer lagt ned sina verksamheter eftersom de har haft svårt att få ekonomin att gå ihop. De små bolagen klarar sig bättre då de sällan har stora kostsamma administrativa enheter och inte heller riskkapitalföretags krav om avkastning.

De små och medelstora aktörerna kommer missgynnas av förslagen i betänkandet av välfärdsutredningen. Här följer några viktiga argument.

Den risk som en person eller personer tar som startar ett företag kan inte enbart mätas i det egna insatta kapitalet. Risken utgörs av många fler faktorer. Det gäller inte minst risken med att lämna trygga, ibland välbetalda arbeten, att våga riskera att inte kunna ta ut lön eller semester de första åren, att öka arbetsbördan till det dubbla, att våga ta ansvar för att skapa trygga anställningar och villkor för andra människor. Den primära drivkraften för att ta ett sådant steg är sällan ekonomisk men utsikterna att det endast skulle ersättas med 7% av insatt kapital kan sannolikt dämpa ambitionerna. 7% av ett insatt aktiekapital om 50 000 kronor motsvarar 3500 kronor.

Förslaget till lag om valfrihetssystem 14§ att ”kommunen eller landstinget ska se till att avtalet innehåller villkor som gör det möjligt att avsluta avtalet om kommunen eller landstinget beslutar att avsluta valfrihetssystemet” innebär en ständig osäkerhet som kan riskera att helt motverka strävan efter högre kvalitet.

Om en arbetsgivare skall våga erbjuda en anställd en kvalitetshöjande, längre och dyrare utbildning, exempelvis legitimationsgrundande psykoterapiutbildning eller fördjupningskurser i psykofarmakologi eller delta i forskningsprojekt, måste denne veta att verksamhetens förutsättningar är stabila och att verksamheten får vara kvar så att kostnaderna kan hämtas hem. Det blir en mycket stor osäkerhet och oförutsägbarhet om förutsägningarna riskerar att äventyras vart fjärde år.

I utredningen nämns skatteplanering hos de stora bolagen som ett problem och som en möjlighet för dem att dölja lönsamhet. De små och medelstora företagen har sällan möjlighet till den typen av aktivitet. Små bolag har varken egna legala avdelningar eller ekonomiavdelningar utan sköter ofta sin löpande redovisning, löner och deklarationer genom att köpa konsulttjänster av revisionsföretag. Utredningens ambitioner att stoppa de stora bolagen riskerar dock att slå hårdast mot de små aktörerna.

Svenska Psykiatriska Föreningen ser positivt på utredningens förslag om att gynna idéburna aktörer inom välfärdssektorn.

Svenska Psykiatriska Föreningen

Christina Ysander
överläkare Psykiatri
Kassör